

ACTIVE CITIZENS FUND – SLOVAKIA (2018 – 2023)

Záverečná hodnotiaca správa

Prezentácia

19.6.2024

Iceland
Liechtenstein
Norway **Active
citizens fund**

Zámer hodnotenia

Relevantnosť

1. Ktoré oblasti podpory ACF SK sú **najrelevantnejšie** z hľadiska ich príspevku k celkovým strategickým cieľom programu a vo svetle riešenia širších výziev, ktorým občianska spoločnosť čelí?
2. Ktoré oblasti podpory ACF SK sú **najmenej relevantné** z hľadiska ich príspevku k celkovým strategickým cieľom programu a vo svetle riešenia širších výziev, ktorým občianska spoločnosť čelí?
3. Do akej miery boli **technické aspekty grantov** relevantné vzhľadom na celkový časový rámec a finančný rámec programu?
4. Aké sú **nevyužité príležitosti v oblasti podpory**, ktoré program mohol využiť, ale nevyužil?
5. Aké sú **nevyužité príležitosti z hľadiska technických aspektov** poskytovanej podpory, ktoré program mohol využiť, ale nevyužil?

Efektivita

6. Ktoré dosiahnuté výsledky programu ACF SK sú **najefektívnejšie** z hľadiska ich prínosu k celkovým strategickým cieľom a z pohľadu plánovaných výsledkov a výstupov?

Udržateľnosť

7. Do akej miery je predpoklad pretrvania prínosov ACF SK **v nasledujúcich piatich rokoch**?
8. Aké kľúčové **interné kapacity** jednotlivých organizácií občianskej spoločnosti, ktoré vznikli ako výsledky programu, majú predpoklad pre pokračovanie?
9. Aké sú sociálne, finančné a inštitucionálne parametre potrebné na udržanie jednotlivých organizácií **občianskej spoločnosti a sektora do budúcnosti**?

Zdroje dát

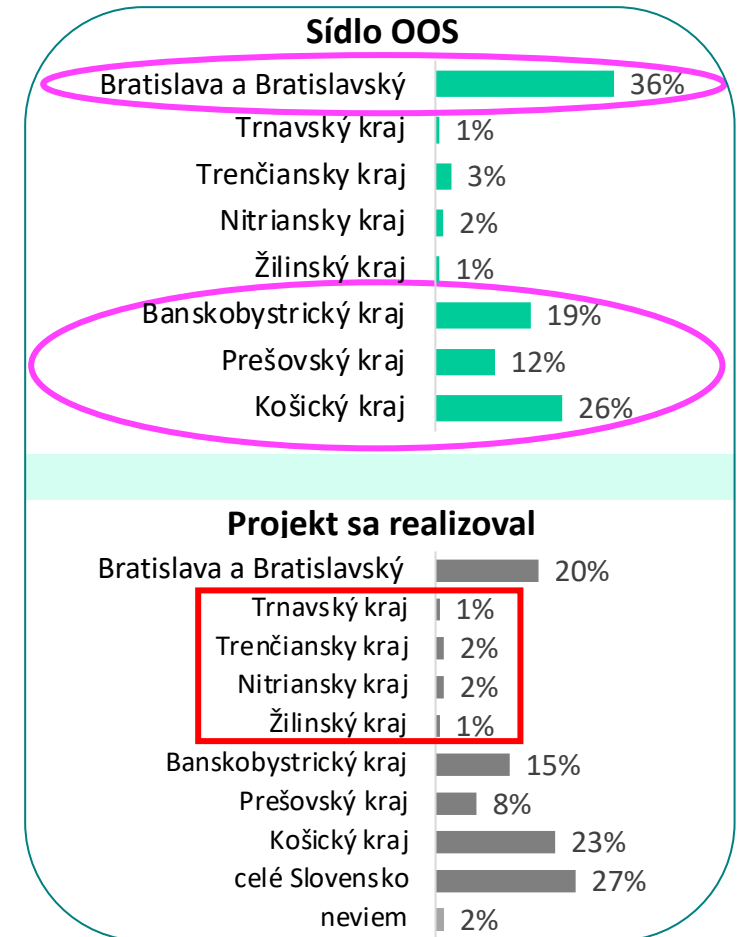
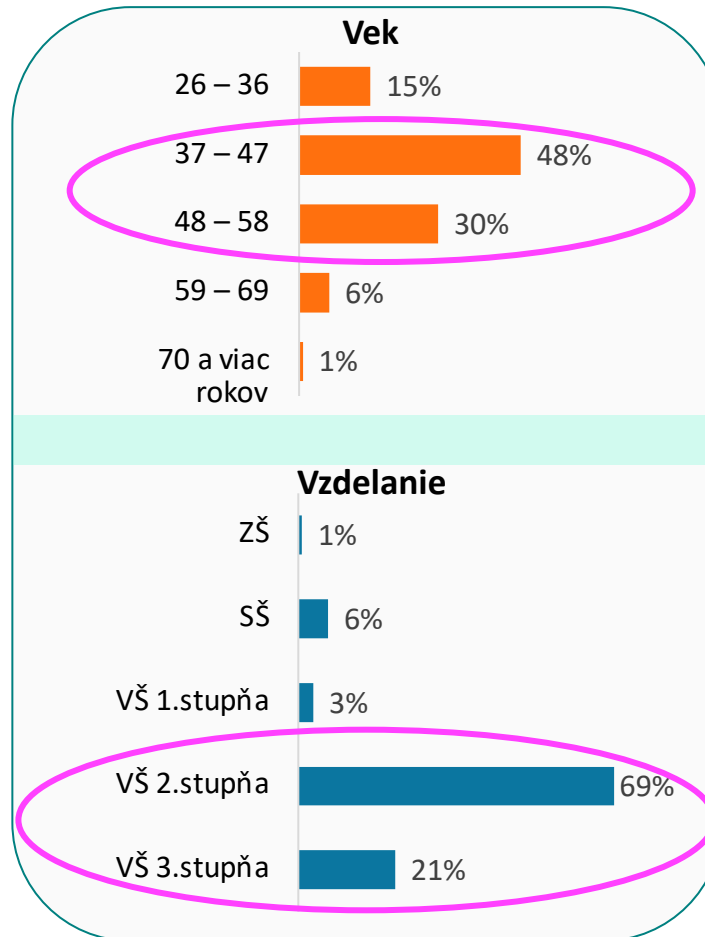
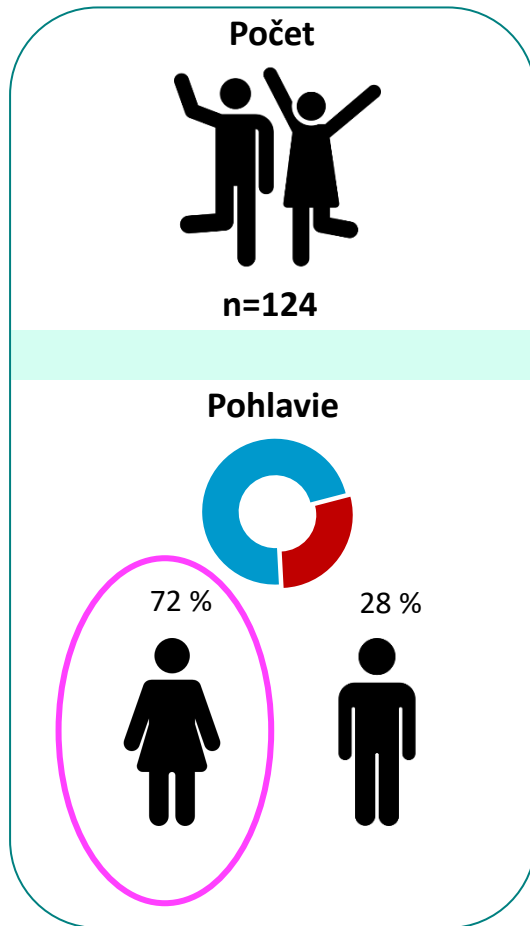
1. KVANTITATÍVNY PRIESKUM		
s ľuďmi reprezentujúcimi projektové tímy v OOS podporených z ACF SK, cieľové skupiny, zainteresovanú verejnosť	online dotazník	124 respondentiek/-ov
2. KVALITATÍVNA SONDA		
a. s ľuďmi reprezentujúcimi 15 projektov v OOS podporených z ACF SK , ich cieľové skupiny, zainteresovanú verejnosť	pološtruktúrované rozhovory	54 respondentiek/-ov
b. s respondentmi/-kami z kvantitatívneho prieskumu (1.), ktorí prejavili záujem o ďalšiu účasť na evaluácii		3 respondenti/-ky
c. s manažérkami, výkonnými riaditeľmi a výkonnou riaditeľkou na strane Správcov	fokusová skupina	6 respondentiek/-ov
d. s expertkami a expertmi na občiansku spoločnosť a občiansky sektor	kvázi Delphi metóda fokusová skupina	10 respondentiek/-ov
3. SEKUNDÁRNA A KONTEXTOVÁ ANALÝZA DÁT		
	obsahová analýza dokumentov sekundárna analýza dát	interné dokumenty Správcu e-grant www.acfslovakia.sk mediálne kanály ACF SK internet

Vysvetlivky skratiek:

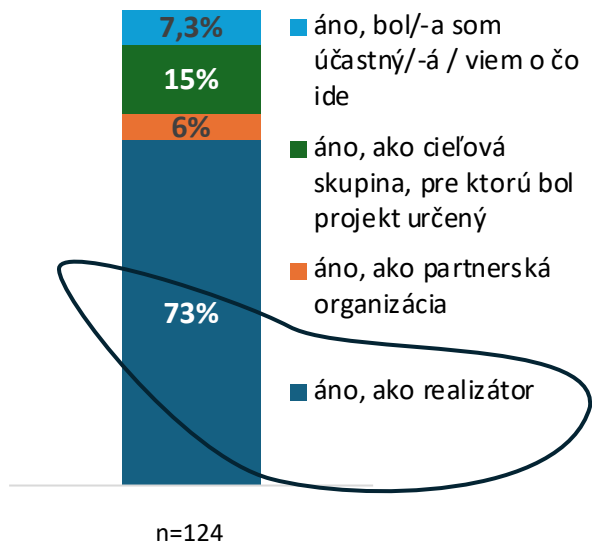

ACF SK	grantový program Active Citizens Fund – Slovakia
n=10	počet respondentov ...
OS	občianska spoločnosť
OOS	organizácia/-ie občianskej spoločnosti

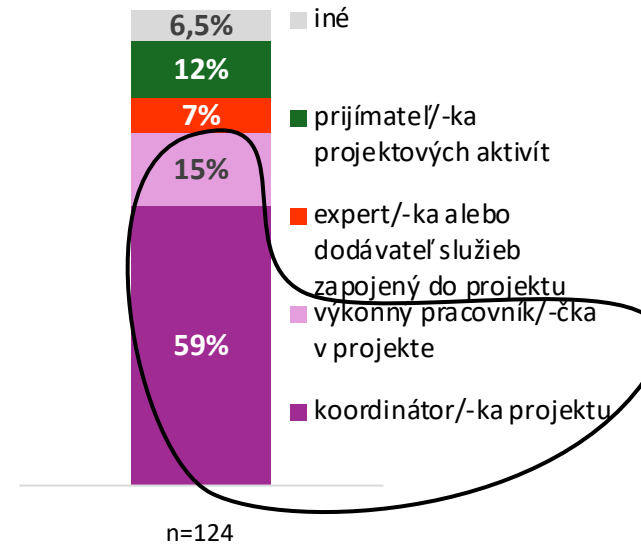
Sociodemografia - dotazník

Forma účasti na projekte

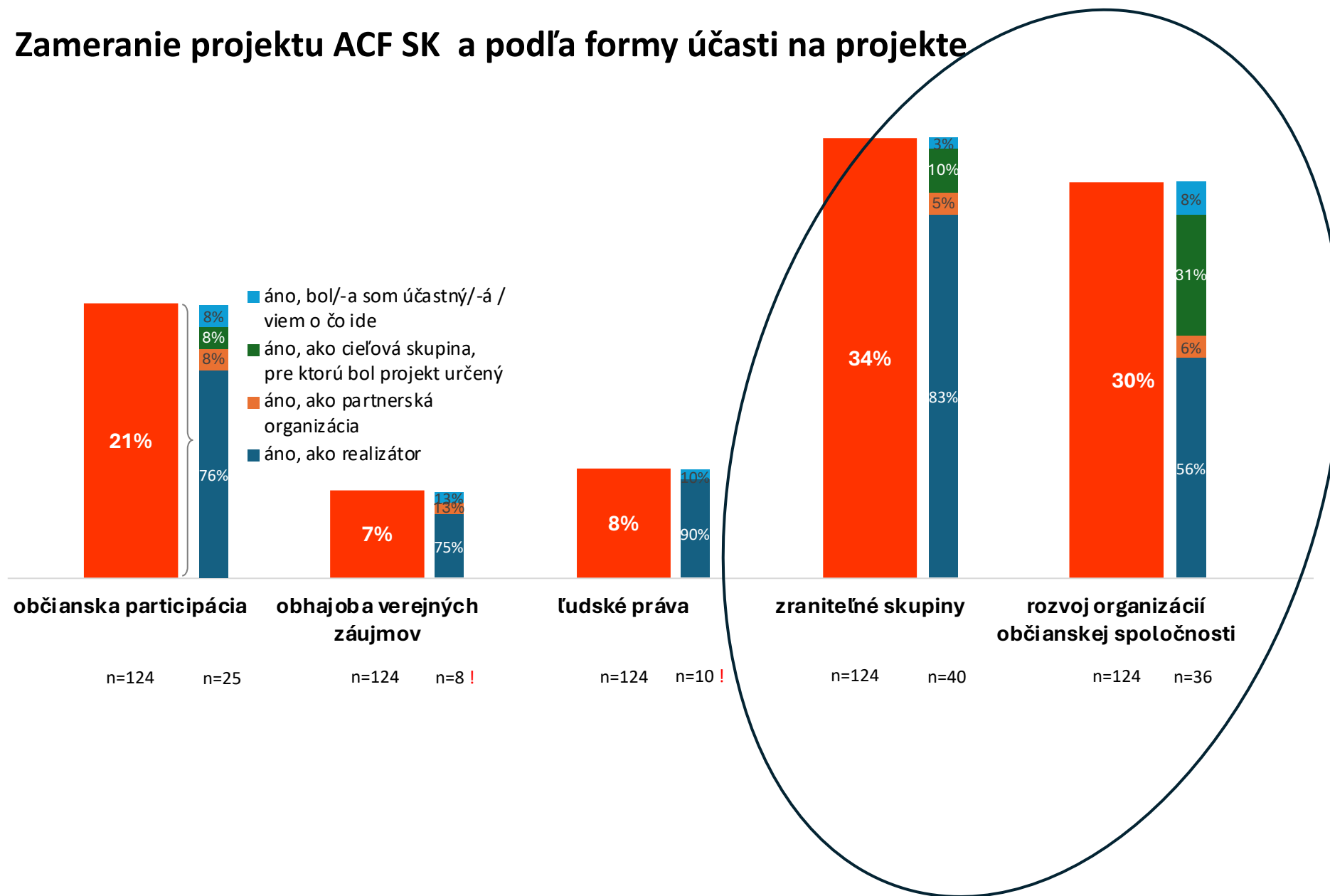
Pozícia v projekte

Zameranie projektu ACF SK

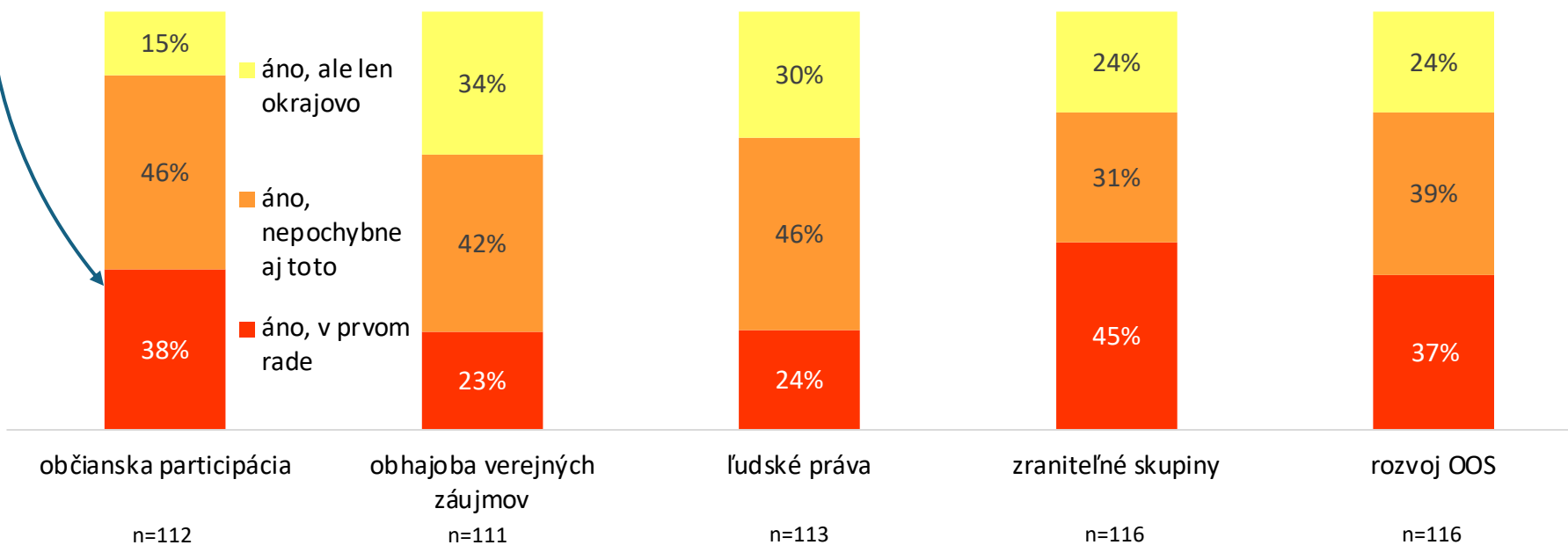
Zameranie projektu ACF SK a podľa formy účasti na projekte

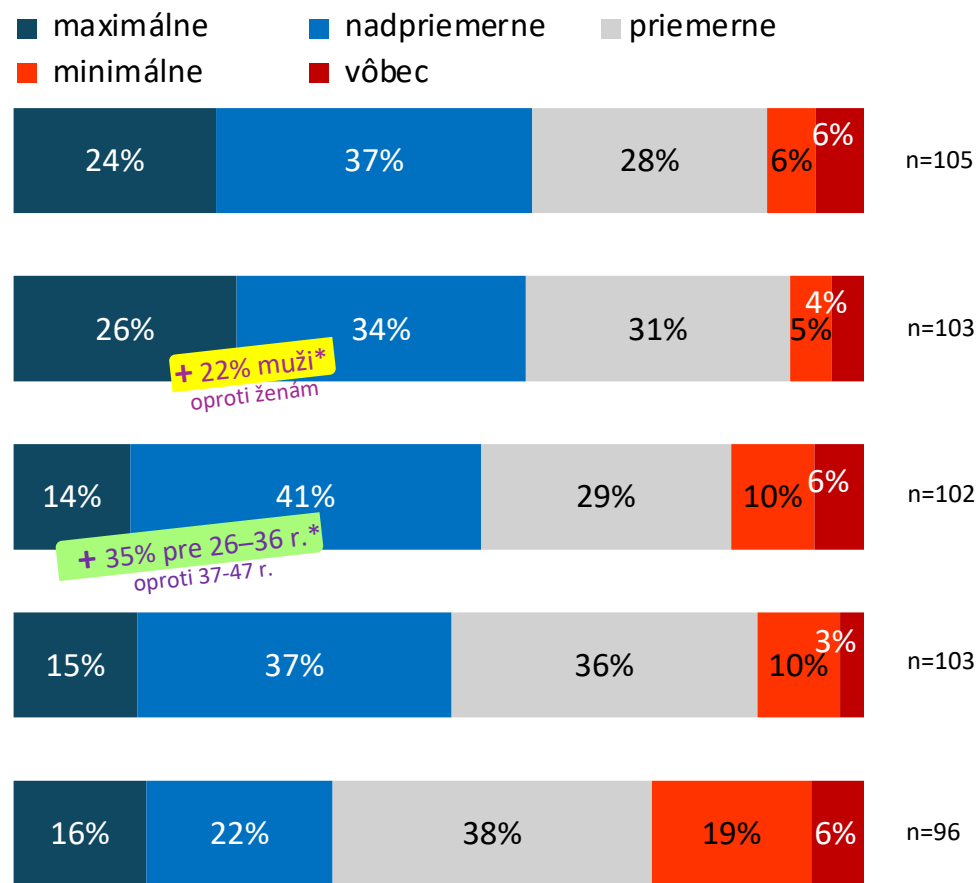
Zameranie projektu ACF SK

Projekt rozvíjal viaceré témy ACF SK

Naplnenie ukazovateľov ACF SK v projektoch

+ 22% muži*
oproti ženám

+ 35% pre 26–36 r.*
oproti 37–47 r.

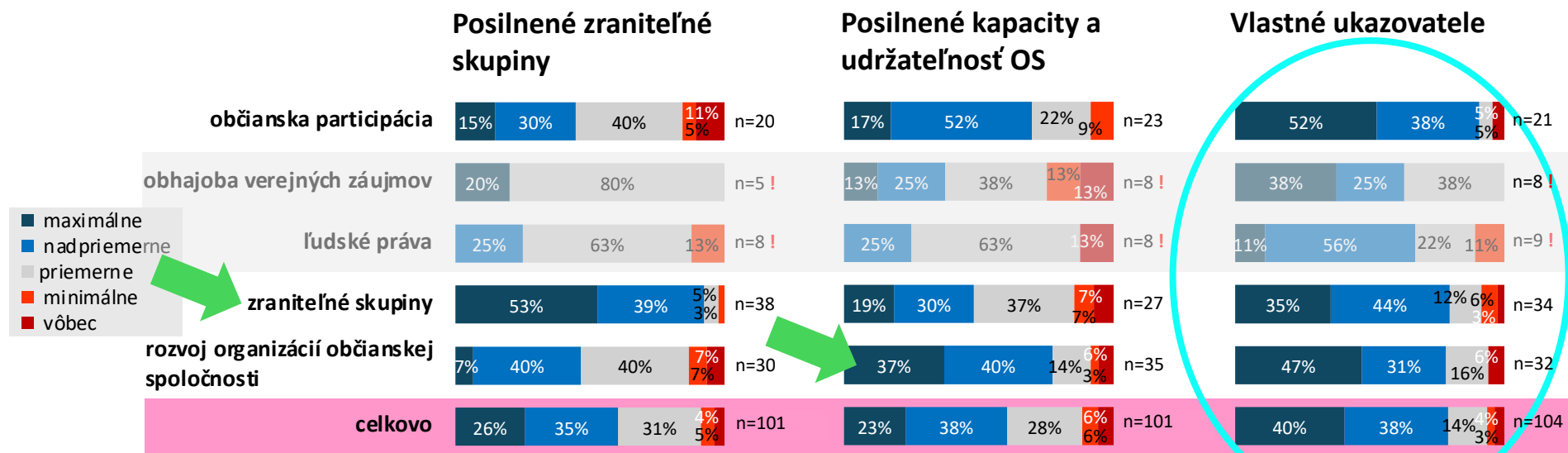
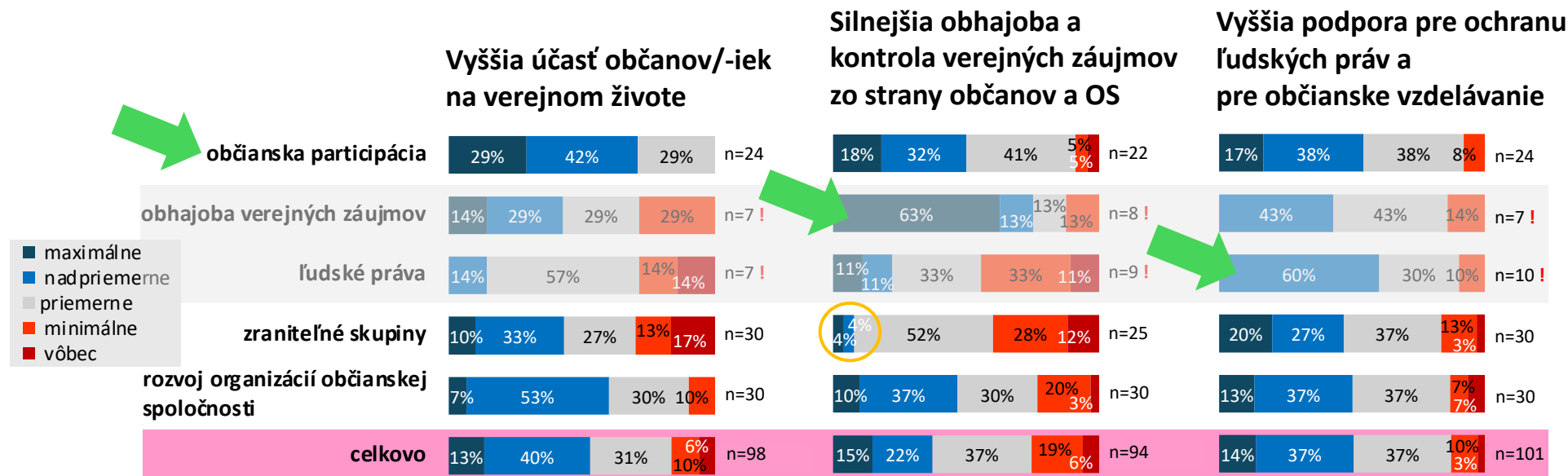
* štatisticky
významný rozdiel

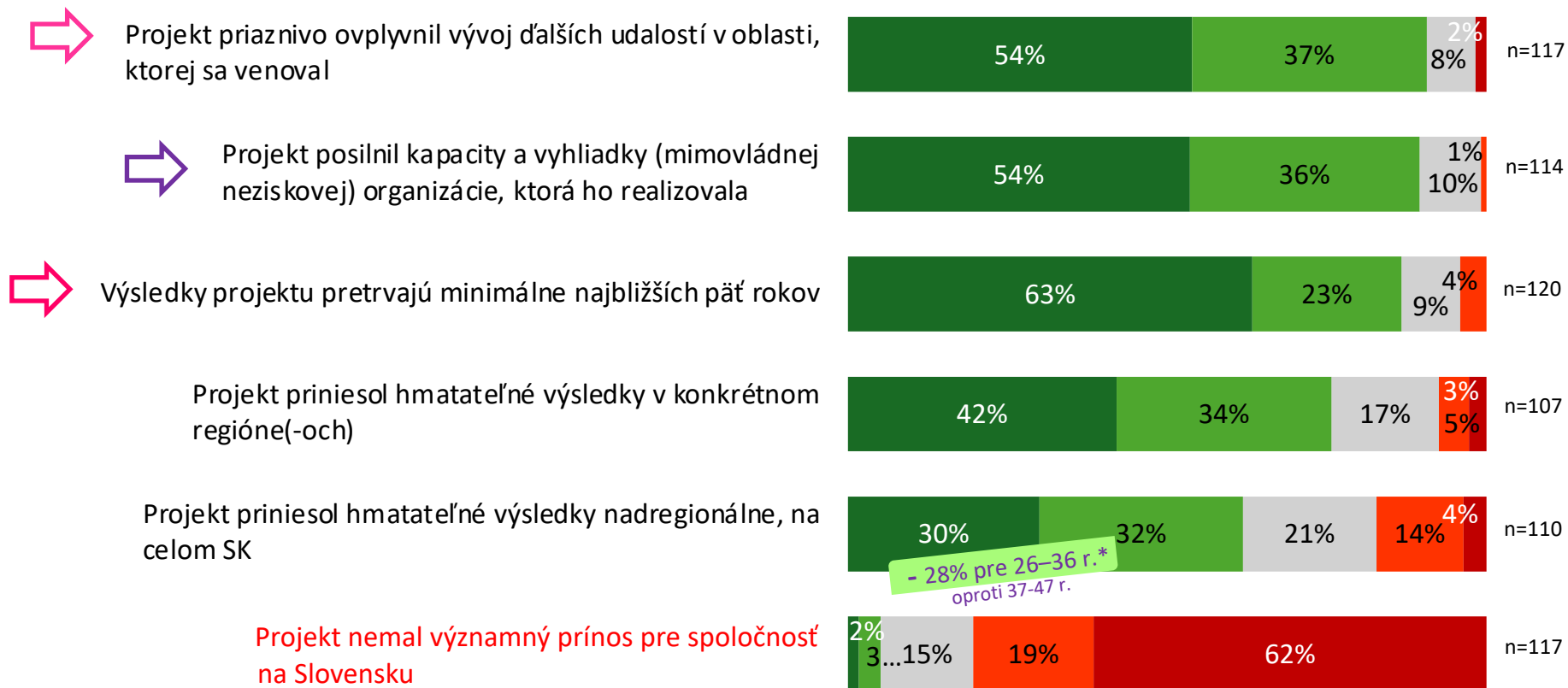
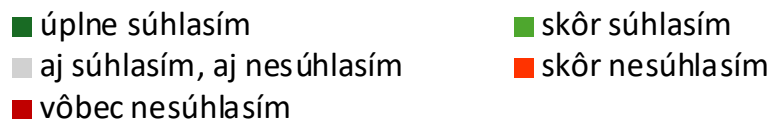
Mnohé projekty spustili kaskádový efekt (v 7 z 15 vybraných projektov) – reťazovú reakciu pozitívnych (ne)zamýšľaných účinkov, ktoré nasledovali po intervenciách v rámci projektov, napr. znásobený rozpočet mikroprojektov, lokálne / environmentálne / ľudskoprávne iniciatívy „zdola“, emancipácia Rómiok, rozšírené: služby, báza dobrovoľníkov a podporovateľov OOS

z externej
evaluácie

Naplnenie ukazovateľov ACF SK v projektoch ~ podľa témy

Hodnotenie ~ význam projektov v ACF SK v „čase, mieste a udržateľnosti“

* štatisticky významný rozdiel

... ~ význam projektov v ACF SK v „čase, mieste a udržateľnosti“

Projekty mali presah na udržateľnosť, systémovú úroveň

2
ilustrácie

OOS presadila dobrú prax a získala verejné financovanie; OOS založila platformu, ktorá úspešne čelila viac ako desiatke legislatívnych návrhov obmedzujúcich práva...

15-násobne
prekročený
indikátor

„Počet národných politík a zákonov ovplyvnených činnosťou občianskych organizácií (okrem politík týkajúcich sa prostredia OOS)“ **8 : 118**

“[Podarilo sa nám] aktivizovať mladých ľudí, s ktorými v komunitných centrách pracujeme. Na aktivity oboch projektov cez ACF **nadväzujeme doteraz.**”

posilnené kapacity

“V projekte sa naozaj podarilo **zapojiť komunitu školy a okolia** pre tvorbu udržateľnej, jedlej, školskej záhrady s klimatickými prvkami.”

hmatateľné výsledky

“Podarilo sa úžasná vec: **vytvoriť sieť škôl, ktoré tvoria klimatické záhrady za pomoci študentov.** Študenti sa stali sprievodcami po klimatických záhradách a tak šíria myšlienku a zmenu v praxi ďalej. Ďalej sa nám podarilo zabezpečiť návštevnosť ekologického vzdelávacieho centra počas celého roka, nielen počas jarno-letnej sezóny a tak sa zvýšil podiel financií z týchto zdrojov na ročnom rozpočte.”

udržateľnosť

“Podarilo sa nám vďaka projektu vypracovať **funkčný dobrovoľnícky systém** našej OOS. ...po skončení projektu sme mohli stavať na jeho výsledkoch, vytvorili sme metodiky práce s dobrovoľníkom a posilnili a udržali pozíciu mentora dobrovoľníkov.”

dobrovoľníctvo

“V rámci projektu sa nám podarilo **aktivizovať širšiu skupinu podporovateľov** a tiež udržať ich aj po skončení projektu.”

dobré vyhliadky

“Ako realizátor sme vďaka projektu **nadviazali spoluprácu s viacerými analytickými útvarmi štátnej správy, ktorá pokračuje aj po ukončení projektu.**”

priaznivý vývoj

spontánne odpovede ↑

ACF SK prispel k udržateľnosti OOS via:

organizačný a strategický rozvoj, rozvoj hlavnej činnosti

rozšírenie komunity, sieťovanie, partnerstvá

umenie a kultúru

rozvoj kompetencií mladých (pro futuro) lídrov OS

vývoj sociálnych inovácií

škálovateľnosť a príklady dobrej praxe

rozvoj kľúčových ľudských kapacít a kompetencií

rozvoj infraštruktúry – personálne, fyzickými priestormi a virtuálnymi platformami

„V projekte sa naozaj podarilo“

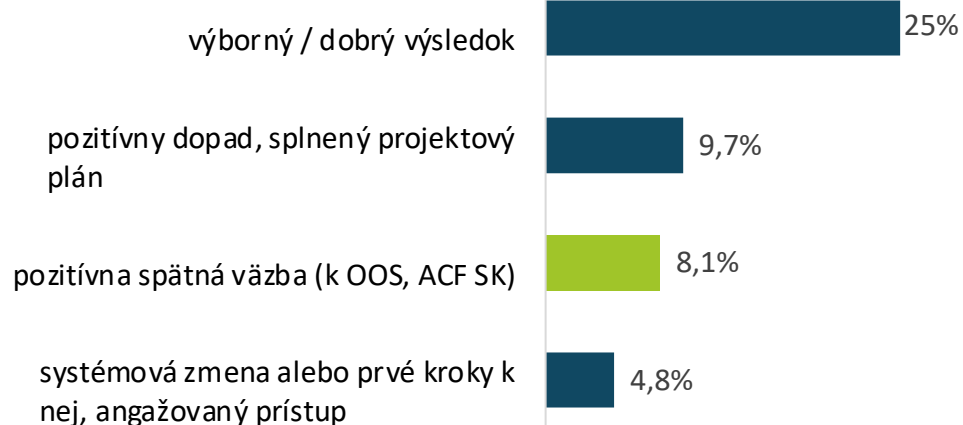
Pozitívne javy

56 %

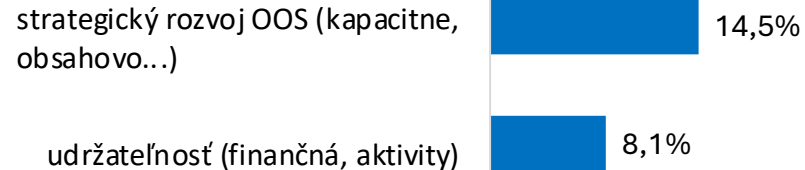
Pozitíva projektov

48 %

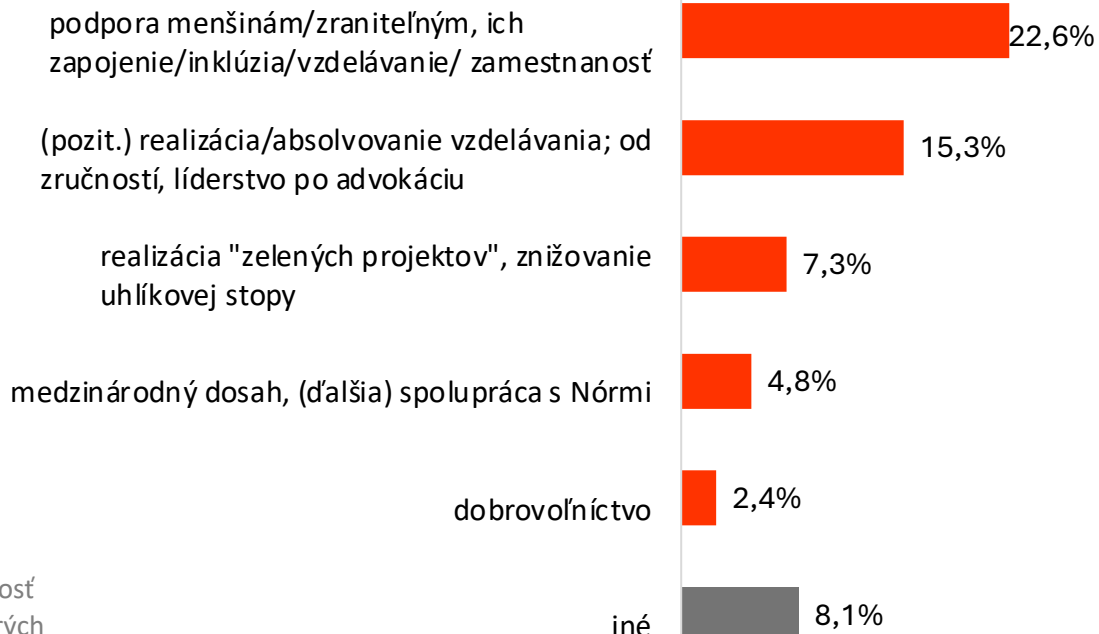
Budovanie kapacít OOS

23 %

Pozitívne dosahy v konkrétnych oblastiach a iné

60 %

Úspechy a neúspechy v projektoch ~ ilustrácie

„V projekte sa naozaj podarilo“ **86 %** účastníkov/-čok

“Áno, viaceré výrazne ovplyvnené politiky na národnej úrovni, **množstvo zapojených občanov napr. v hromadných pripomienkach.**”

občianska participácia

“Prezentácia **pozitívnych príkladov jednotlivcov a rodín zo zraniteľných skupín.**”

zraniteľné skupiny

“**Dvojnásobne** sa nám podarilo presiahnuť indikátor ‘Počet ľudí zapojených do aktivít občianskych organizácií.’”

občianska participácia

“Viedli sme strategické súdne konania v prípadoch diskriminácie a iného porušovania práv rómskej menšiny a **dosiahli viaceré významné súdne rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva a domácich súdov, ktoré podnecovali verejnú a politickú diskusiu o potrebe systémového riešenia daných porušovaní práv.**”

ľudské práva

“**Spojili sa ľudia** so zdravotným znevýhodnením a ich rodiny.”

zraniteľné skupiny

“Podarilo sa nám **zamestnať ľudí s mentálnym postihnutím** v našom novovzniknutom sociálnom podniku. Táto cieľová skupina je najťažšie zamestnateľná na trhu práce.”

zraniteľné skupiny

“Dobré prevedenie stáže potvrdzuje fakt, že desiatka študentov si ju chcelo predĺžiť (je neplatená). Na workshopy sme dostali bezpočet pozitívnych feedback-ov, pričom nás učitelia, ako aj členovia mládežníckych organizácií volajú uskutočňovať ďalšie podujatia. Navyše sme **s ŠPÚ nadviazali spoluprácu na tvorbe ďalších metodických listov a uskutočnení workshopov aj pre učiteľov.**”

vzdelávanie

“Nad rámec plánovaného projektu sa nám podarilo odovzdať Príručku rešpektujúcej diskusie. Taktiež **nad očakávanú mieru** na tému depolarizácie reagovali študenti stredných škôl.”

občianska participácia

“Znížili sme určite uhlíkovú stopu našim projektom.”

klimatická zmena

“Vytvorili sme dôležité strategické dokumenty organizácie, ktoré udržiavajú líniu vízií a cieľov, ktorých sa držíme. ... Marketingová stratégia, ktorú sme mohli vďaka projektu uskutočniť, nám priniesla množstvo nových a stabilných klientov. Vytvorili sme viaceré akreditované vzdelávania. Naše združenie expertov na inklúziu sa vďaka projektu stalo **stabilnou organizáciou uznávanou aj zahraničnými partnermi.**”

rozvoj/profesionalizácia OOS

“Vyformovanie advokačnej skupiny z členov komunity.”

obhajoba záujmov komunity

prieskumu v rámci evaluácie

37 % „V projekte sa naozaj **nepodarilo**“

“**Množstvo byrokracie** spojenej s projektom značne poznačilo možnosť a schopnosť realizovať aktivity.”

byrokracia

“**Poddimenzovali sme administratívnu náročnosť** projektu v žiadosti.”

nesprávny odhad kapacít

“**Zmeniť verejné politiky štátu.**”

bez presahu na systém

“**Nepodarilo sa nám zabezpečiť spoluprácu** na úrovni samosprávneho kraja, čo nás mrzí. Ale stále to máme na zreteli a dúfame v zlepšenie, keďže kraj má aj program participácie a v rámci neho by sa spolupráca nadviazať mohla.”

nenadviazanie spolupráce s verejným regionálnym aktérom

“**Nadviazať širšiu spoluprácu s verejnými činiteľmi** s dosahom na tvorbu politik ovplyvňujúcich občiansku spoločnosť.”

nenadviazanie spolupráce s verejnými aktérmi

“**Nastal technický problém** pri plánovaní ‘zeleného oplozenia’, ktoré sme nakoniec z projektu odstránili. Verím však, že v budúcnosti sa k tejto myšlienke vrátíme.”

technické nedostatky

“**Stále nemáme dobre nastavené financovanie**, nepodarilo sa nám to nastaviť systémovo, ale iba lokálne a dočasne, potrebujeme to opätovne prekopáť.”

finančná (ne)udržateľnosť

“**Systematicky napredovať** v práci s cieľovou skupinou.”

nezapojenie(?) cieľovej skupiny

“**Čo by sme nabudúce chceli urobiť lepšie je väčšia účasť** významných lokálnych autorít na diskusných fórach.”

nezapojenie lokálnych autorít

“**Nepodarilo sa nám získať pravidelných individuálnych darcov.** V pomere k vynaloženej snahe bol efekt úplne zanedbateľný.”

neúspešný fundraising

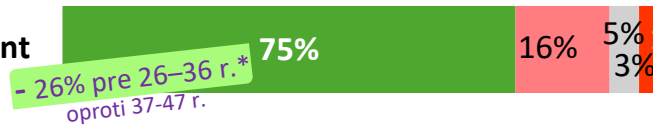
Hodnotenie procesov a riadenia ACF SK

81 % a viac

účastníkov/-čok prieskumu nemalo žiadne/žiadne zásadné výhrady k:

- nemám žiadne výhrady
- nemám žiadne zásadné výhrady
- hodnotím neutrálne
- mám malé výhrady
- mám veľké výhrady

hodnotenie projektov v ACF SK vo fáze žiadania o grant

krízový management ACF SK (počas pandémie a ďalších kríz)

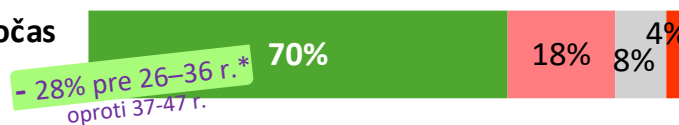
prístup, pomoc a podpora ľudí z ACF SK

tematické zameranie ACF SK

monitoring a reportovanie projektov v ACF SK počas realizácie

administratívna a technická stránka ACF SK

"Veľmi oceňujem konkrétnu pomoc [Správca A] pri reportovaní a vyúčtovaní."

administratívna stránka

"Náš program spravoval Správca C, komunikácia s ktorým bola veľmi podporná."

komunikácia so správcom

"Myslím, že je to skvelý program, z obsahovej stránky veľmi dobre a efektívne spravovaný [Správcom B]."

správa ACF SK

"...projekt, ktorý sme mali možnosť realizovať s pomocou ACF SK bol pre nás vynikajúca skúsenosť a máme naň, na jeho realizáciu a na komunikáciu s ACF SK iba dobré spomienky. Pri každej príležitosti túto **dobrá skúsenosť** zdieľujeme návštevníkom nášho projektu. Veľmi pekne za všetko ďakujeme!"

(pozitívna) skúsenosť s ACF SK

"Veľmi som ocenil/-a **flexibilitu** programu k zmenám, ktoré priniesla realita implementácie projektu. Ochota upraviť niektoré časti projektu umožnila jeho úplnú realizáciu."

flexibilita

"**Administratíva si vyžadovala dosť času** – mesačné výkazy, štvrtročné priebežné správy, veľmi podrobné odsúhlasovanie zmien čerpania. Mesačné výkazy mi nedávajú veľmi zmysel – ak ideme podľa plánu, realizujeme aktivity, dosahujeme indikátory – to by malo byť podstatné. Ale veľmi si vážim prístup XX a YY [mená manažérov Správca C] – pomoc, podpora, trpezlivosť, ochota zvládnuť administratívu."

administratívna stránka

"Ja by som okrem toho, čo bolo, uvítal/-a možno **externého konzultanta**... zo strany donora, administrátora, ktorý by priebežne kládol otázky na telo a ponúkal možno aj iný pohľad na to, ako sa nám v projekte darí, ako napredujeme, ako sa posúvame a robíme veci."

konzultácie, koučing

* štatisticky významný rozdiel

spontánne odpovede

Odporúčania

pre grantový program ako je ACF SK ~ do budúcnosti

Nasledujúca snímka je vizuálnym spracovaním otvorených otázok:

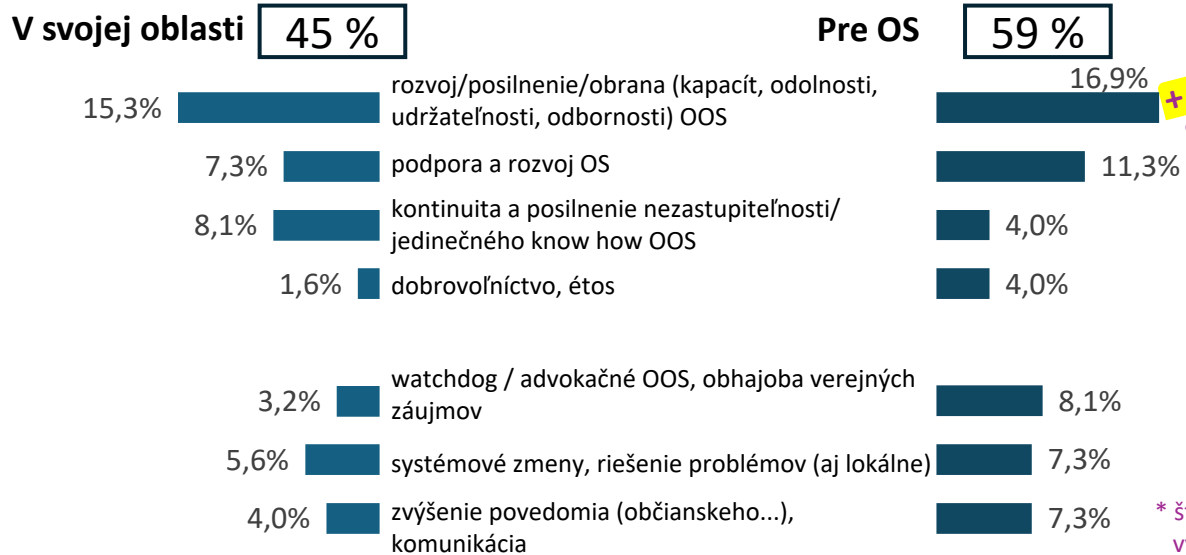
Čo považujete v (budúcom) grantovom programe za najdôležitejšie v oblasti, na ktorú bol zameraný projekt?

V svojej oblasti

Čo považujete v (budúcom) grantovom programe za najdôležitejšie pre OS na Slovensku...?

Pre OS

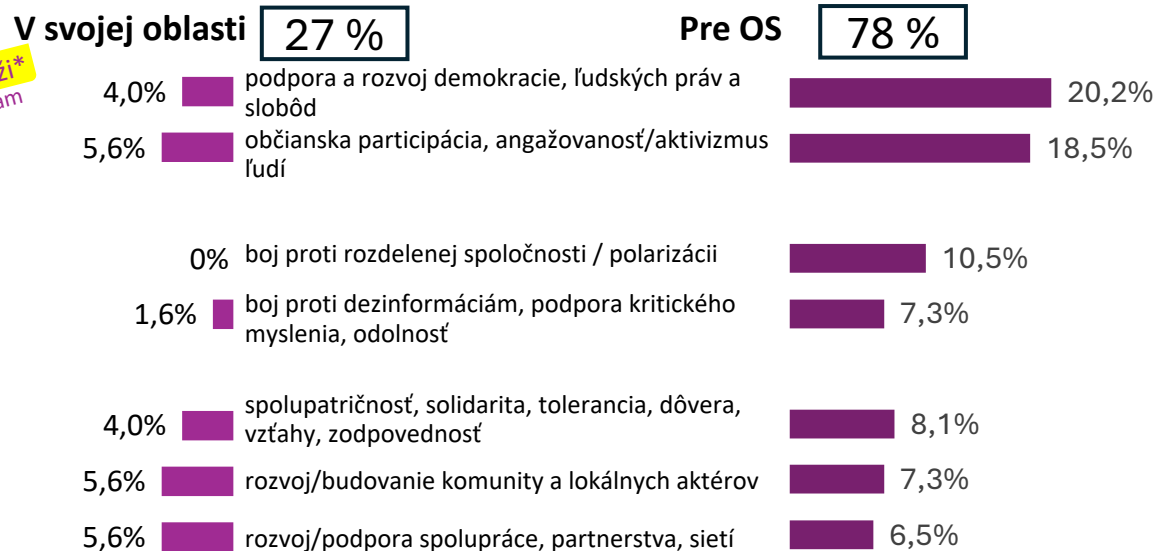
Obrana a rozvoj OS, posilnenie OOS-cíí

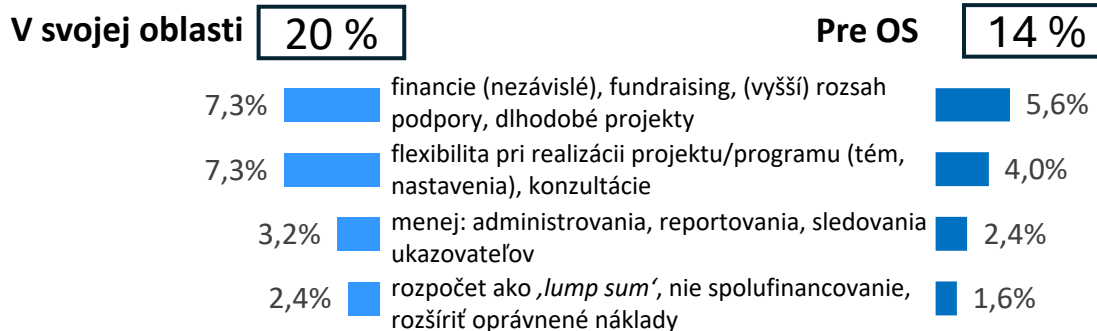
+ 16% muží*
oproti ženám

* štatisticky významný rozdiel

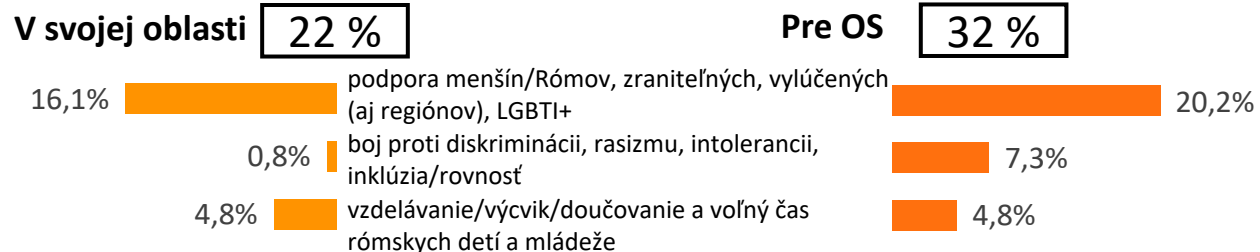
Demokracia a občianska sila

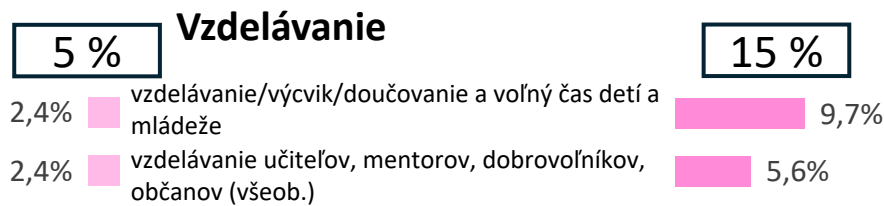
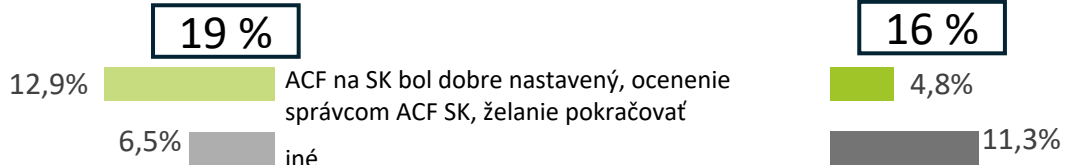
Financie pre OS a jednoduché administrovanie

Zraniteľné skupiny a ich podpora

Uznanie pre ACF na SK a iné

Odporúčania pre grantový program ako je ACF SK ~ do budúcnosti

EXPERTKY a EXPERTI navrhujú:

- ▶ Nový grantový program flexibilný podľa situácie a s procesmi, ktoré budujú dôveru
- ▶ Priorizovať OOS a vystužiť kapacity v oblasti ochrany verejného záujmu
- ▶ Tri smery udržiavania živej občianskej spoločnosti *via*:
 - (1) profesionálne OOS s dosahom na celé Slovensko
 - (2) lokálne iniciatívy po celom Slovensku, ktoré usilujú o pozitívnu zmenu a vytvárajú (zdravé) komunity
 - (3) existujúce siete a platformy, ktoré prepájajú desiatky subjektov

V ZÁVEREČNEJ SPRÁVE sa dočítate...

- 9.1a Legislatívna rovina, financie a diverzita
- 9.1b Kompetencie konať, inštitucionálny hlas, efektívna komunikácia a odvaha
- 9.1c Verejný dialóg, koalície, EÚ+ a sieťovanie
- 9.2b Témy a ,counteraction‘
- 9.2c Témy a inštitúty, ktoré posúvajú Slovensko, aj regióny
- 9.3a Grantový program – out of box
- 9.3b Grantový program netematizovať

“Budovanie kapacít a príprava stratégie nebýva súčasťou iných programov a je to to najdôležitejšie s najvyšším ‘Rol’ [návratom investícií].”

(strategický) rozvoj OOS

“Aktuálnosť - reakcia na spoločenské potreby.”

téma v reakcii na dianie

“- Hodnoty: **demokracia a otvorená spoločnosť**
- témy: **ekológia**, depolarizácia spoločnosti,
- ciele: podpora **aktívneho občana a organizácií** v tejto oblasti, výchova k aktívnemu občianstvu
Nielen podpora nových projektov, ale aj udržanie a rozvoj mnohých už fungujúcich a funkčných.”

demokracia

zelená téma

občianska participácia

“Veľmi dôležitá je podpora projektov v grantovom programe **pre ľudí zo zraniteľných skupín**. Je to signál pre celú spoločnosť, že v našom okolí sú ľudia zo zraniteľných skupín, ktorí potrebujú našu pomoc a záujem spoločnosti o ich vážne problémy. Tiež je to významný nástroj realizácie pre samotné organizácie, ktoré sa týmto zraniteľným skupinám venujú, aby mohli odborne a účelne pomáhať, tam kde je najväčšia potreba.”

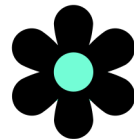
zraniteľné skupiny

“Podpora **vzdelávania** učiteľov (vychádzajúc z výsledkov žiakov v PISA, viera učiteľov v konšpirácie, rozvoj ich zručností), partnerstiev - napr. NGO a pedagogické stredné školy aj fakulty (základ pre reálny dosah zmien v spoločnosti). Podpora tém **klimatická zmena, envirovzdelávanie, občianska spoločnosť**, z aktivít aj kurzy pre obce a mestá v klimatóch – nie vždy sa orientujú v adaptačných a mitigačných opatreniach - potom podávajú projekty, ktoré nemajú reálne zmysel.”

vzdelávanie

klimatická zmena

ĎAKUJEME za pozornosť

Záverečnú správu nájdete:

www.acfslovakia.sk

v časti Na stiahnutie